Koncerti

(/recenzije-koncertov.html)

15.10.2022

Komorno o samoti v Kopru

Na letošnjem festivalu IZIS v Kopru smo si ogledali monoopero Vicinity of Solitude – Chamber music skladatelja Tilna Lebarja.

(http://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http%3A%2F%2Fwww.sigic.si%2Fkomorno-o-samoti-v-kopru.html&title=Komorno+o+samoti+v+Kopru+%7C+SIGIC)
(https://twitter.com/intent/tweet?url=http%3A%2F%2Fwww.sigic.si%2Fkomorno-o-samoti-v-kopru.html&text=Komorno+o+samoti+v+Kopru+%7C+SIGIC)
(https://plus.google.com/share?url=http%3A%2F%2Fwww.sigic.si%2Fkomorno-o-samoti-v-kopru.html)

Marina Žlender

Foto: © Zavod Sploh

Komorna pripoved menja fokus pogleda na snov in prestavlja bistvo z besednega na zvočno. Avtonomnost zvokov, ki ne temeljijo na všečnosti, nas

Festival IZIS se na Obali odvija od leta 2013 in je nastal na pobudo istrskih umetnikov. Posveča se intermedijski umetnosti in se osredotoča na vpliv tehnologije na kulturo, naravo in družbo. Letošnji festival nosi naslov ***Cevi*** (https://festival-izis.org/x-cevi/) in se odvija v skladišču Libertas v Kopru, v utrdbi Bastion pa smo si ogledali monoopero ***Vicinity of Solitude – Chamber music*** **(https://www.sploh.si/si/glasba/cikli/643)**. Delo je nastalo po libretu južnoafriške pesnice **Ronelde S. Kamfer**, ki se ukvarja z Rašomonovim efektom. Učinek Rašomona je metoda pripovedovanja zgodb in pisanja v kinematografiji, pri kateri vpleteni posamezniki podajo nasprotujoče si interpretacije ali opise dogodka, kar vodi k različnim perspektivam in pogledom na isti dogodek. Izraz, ki izhaja iz japonskega filma ***Rašomon*** iz leta 1950, se uporablja za opis pojava nezanesljivosti očividcev. V operi nastopa komorna zasedba s tolkalcem **Diogom Marquesom**, **Belemirjem Baranom** na violini, **Urško Rihtaršič** na harfi, **Kristapsom Vanagsom** na saksofonu in **Seanom Bellom** v vlogi nasprotnika (vokalist). Z elektroniko v živo se je ukvarjal **Mauricio Valdés San Emeterio**, avtor glasbe pa je sijajni mladi skladatelj **Tilen Lebar** (https://www.facebook.com/tilen.lebar.1), ki je v Sloveniji dobro znan, živi pa v Haagu.

osvobaja pričakovanega in kaže, da sledimo raziskovanju, ki se odvija na odru kot pripoved izven pripovedi, a vendarle v njenem okviru. Tilen Lebar ima to ustvarjalno moč, da nas vedno znova pozitivno preseneti s svojo izvirnostjo in vizijo globoko premišljenega dela, ki hkrati ostaja improvizatorski unicum.

Delo je sestavljeno iz sekcij, znotraj katerih lahko izvajalci prosto improvizirajo, pripovedovalec pa menja pripoved in glasovno artikulacijo besedila, ki je delno v angleščini, delno v afrikaansu. Delo uvede tolkalec, ki z lokom drgne po nekakšnem gongu, vokalist pa simbolično spije iz skodelic Lete in Mnemosine in začne s pripovedjo. Priključijo se mu harfistka, ki drgne po strunah, violinistka, ki drsi z lokom po struni, in saksofonist, ki pritajeno improvizira na saksofonu. Zvok pripovedovalca je manipuliran preko vtičnikov in dobi občasno kovinski prizvok ali druge podtone. Nastopajoči imajo na telesih pritrjene senzorje, tako da zvočno dogajanje zajema tudi nehotene in spontane odzive glasbenikov, kar omogoča večplastnost vsebine. Igra z besedilom je po eni strani razbijanje razumljivosti z menjavo jezikov, po drugi strani pa se pripoved prekinja z artikulacijo posameznih glasov ali zlogov ali s petimi deli, v katerih vsebina izgubi semantično vrednost. Sam potek razumemo kot menjavanje pripovedi ob improvizirani spremljavi ter skupno improvizacijo na podlagi besedila. Deluje kot prehajanje med sanjskimi zvočnimi vizijami in trezno pripovedjo, ki daje iluzijo objektivnosti. Zvočno izvajanje na inštrumentih se vseskozi zadržuje na ravni raziskovanja in eksperimentiranja in nikoli ne poseže v melodično. Zvoki so cvileči, škripajoči, včasih na meji hrupa, spet drugič bolj pritajeni, kot bi se vsak od izvajalcev posvečal izključno svoji igri, dejansko pa izvajalci vseskozi ostajajo podpora pripovedi, ki jo animirajo in dajejo vsebini svojstven značaj. Delo nas vedno znova meče iz ustaljenosti objektivne pripovedi, ki ji ni mogoče v celoti slediti že zaradi jezika in improviziranih vokalnih vložkov, v katerih vokalist raziskuje zven in tone posameznih glasov in zmogljivost svojih glasovnih sposobnosti. Varnost realnega tako vedno znova poči kot mehurček in se umakne zvočnemu, glasbi. Na neki način se zdi, kot da dogajanje spremljamo po vzoru misli **Iannisa Xenakisa**: vedno biti znotraj in zunaj dogajanja; vsebino razumeti kot zvočni fenomen, kot okvir za odprto polje improviziranja, v katerem glas služi zdaj za postavljanje tega okvira, spet drugič postane inštrument in se združi z ostalimi. Improvizirani zvočni nabor ostaja v domeni drgnjenja po strunah, stiroporu, čineli ..., na izvajanju na saksofon in seveda na telesnih odzivih, ki se neopazno stapljajo z ostalimi zvoki.

Avtor ponudi pestro paleto zvočnih dražljajev, ki postanejo podstat fragmentarno predstavljene zgodbe in ji dajejo specifičen značaj. Komorna pripoved menja fokus pogleda na snov in prestavlja bistvo z besednega na zvočno. Avtonomnost zvokov, ki ne temeljijo na všečnosti, nas osvobaja pričakovanega in kaže, da sledimo raziskovanju, ki se odvija na odru kot pripoved izven pripovedi, a vendarle v njenem okviru. Tilen Lebar ima to ustvarjalno moč, da nas vedno znova pozitivno preseneti s svojo izvirnostjo in vizijo globoko premišljenega dela, ki hkrati ostaja improvizatorski *unicum*.

Tilen Lebar: Vicinity Of Solitude_Trailer

zavod sploh

00:45

Belemir Baran (/?tag=Belemir+Baran) Diogo Marques (/?tag=Diogo+Marques)

eksperimentalna glasba (/?tag=eksperimentalna+glasba)

elektroakustiča glasba (/?tag=elektroakusti%C4%8Da+glasba) IZIS (/?tag=IZIS)

klasična glasba (/?tag=klasi%C4%8Dna+glasba)

Mauricio Valdés San Emeterio (/?tag=Mauricio+Vald%C3%A9s+San+Emeterio) opereta (/?tag=opereta)

Ronelda S. Kamfer (/?tag=Ronelda+S.+Kamfer) Sean Bell (/?tag=Sean+Bell)

sodobna klasična glasba (/?tag=sodobna+klasi%C4%8Dna+glasba) Tilen Lebar (/?tag=Tilen+Lebar)

Urška Rihtaršič (/?tag=Ur%C5%A1ka+Rihtar%C5%A1i%C4%8D) Zavod Sploh (/?tag=Zavod+Sploh)

Odzven

(/odzven.html)

Plošče

Koncerti

Plošče

Koncerti

Koncerti

Koncerti